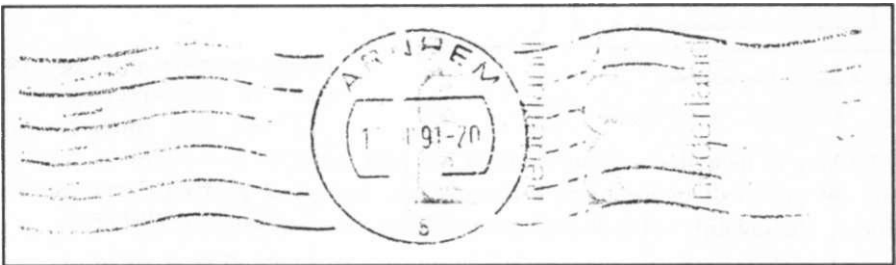

Bezoek aan het E K P te Arnhem.

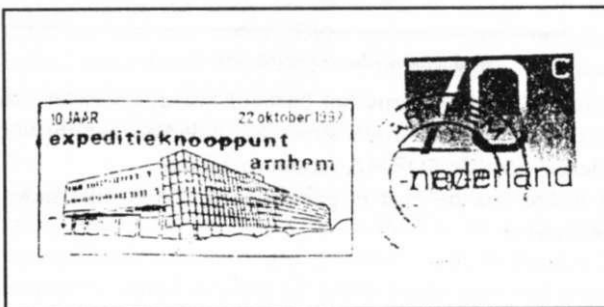
Naar aanleiding van het bezoek van ca 30 van onze leden aan het EKP te Arnhem volgt hier een artikel over de postverwerking bij het EKP, waarbij vooral de nadruk wordt gelegd op de filatelistische aspecten van deze briefbehandeling, zoals eenieder deze op zijn dagelijkse post kan waarnemen.

Particulieren verzenden dagelijks samen honderdduizenden brieven en kaarten, welke worden afgegeven bij een postkantoor of in de brievenbus worden gedeponereerd. De aangeboden streekpost gaat naar een nabij voorsorteercentrum in dat gebied. De post met "overige bestemmingen" gaat naar het Expeditie-KnoopPunt (EKP). De aangevoerde postzakken worden op een band geleegd, waar de allereerste schifting plaats vindt. De grote dikke stukken worden eruit gehaald en met een rolstempel gestempeld.

Afb 1 Rolstempel.

De overige post gaat naar de SOSMA (Schift-opzet- en stempelmachine) Hierin worden alle brieven en kaarten rechtopgezet, met de adreszijde naar voren en de postzegel rechtsboven, daarna wordt deze post automatisch gestempeld, met een snelheid van 25000 stuks per uur.

*Afb) 2 Machinesempel
tekst:*

*10 jaar expeditie-
knooppunt Arnhem
22 oktober 1992*

Afb 3 Hamerstempel.

Afb 4 Stempel Flier machine.

Een aantal poststukken wordt alsnog door de SOSMA naar de handverwerking gedirigeerd. Hier wordt de post geschift (groot bij groot en klein bij klein) en opgezet (met adres bovenop en postzegel rechtsboven) en alsnog gestempeld.

Dit kan gebeuren met een hamerstempel (afb 3) of een eenvoudige stempel machine (type Flier, afb 4 of type Klussendorf, afb 5).

De gestempelde post gaat nu naar de handsortering: een zaal vol met sorteerkasten,

elke kast in tientallen vakken verdeeld, de post wordt nu gesorteerd op postcode; dit geschiedt in meerdere sorteerangen, eerst heel grof en daarna steeds fijner. Uiteindelijk wordt de post gebundeld en voorzien van bundelbriefjes.

De door de SOSMA gestempelde post legt een andere weg af. Deze gaat na stempeling naar de afdeling met de handindexeerapparaten (HIA's) Bij deze handmatige indexering wordt elk stuk in de hand genomen, de postcode wordt inge-

Afb 5 Stempel Klussendorf machine.

toetst, en het poststuk valt in een gleuf, waarna het poststuk wordt voorzien van een codering, de zgn index (de bekende rode streepjes onderaan een brief). Deze index kan worden gelezen door de SORMA (sorteermachine).

Om na te kunnen gaan in welke Hia de post is geïndexeerd, krijgt elke index een KPK (kodeerPlaatsKenteken)

143

AH 31

Afb 6 kpk oud

Afb 7 kpk nieuw

De van een index voorziene poststukken gaan uiteindelijk naar de SORMA, worden daar machinaal gesorteerd op postcode en daarna gebundeld.

Zakelijke post behoeft een andere verwerking dan de particuliere post. Deze post, welke vaak in grote hoeveelheden wordt aangeleverd, hoeft meestal niet worden gestempeld. De post is veelal voorzien van een PORT BETAALD aanduiding, of van een afdruk van een frankeermachine.

Afb 8 : Afdruk van een Postalia frankeermachine.

De adressering bij zakelijke post is meestal getypt of geprint, en daardoor machinaal leesbaar. Deze post gaat daarom naar de ALIMA (Automatische lees- en indexeer machine). De post wordt hierin dus niet gestempeld, maar wel voorzien van een index. Deze index is niet voorzien van een KPK boven de index, maar heeft 1 of meer extra streepjes, waaraan men kan zien bij welke machine deze index hoort. Na indexering volgt automatische sortering op postcode, waarna de post weer wordt gebundeld.

De snelle technische ontwikkeling van de automatisering weerspiegelt zich in deze indexen uit de HIA's en ALIMA's. In de loop der jaren zijn er reeds vele verschillende nummeringen geweest, met en zonder letters, men vindt reserve-nummers, soms worden er kortdurende proeven genomen etc etc . Bovendien

verdwijnen binnenkort de 12 EKP's. Hiervoor in de plaats komen dan 6 grote sorteercentra, welke straks ook weer hun specifieke kenmerken op de brieven zullen gaan achterlaten. Dit alles maakt het verzamelen van coderingen tot een boeiende bezigheid, met zeer vele mogelijkheden en steeds weer nieuwe vondsten. Warm aanbevolen !!

De gebundelde post uit handsortering, Sorma en Alima wordt uiteindelijk naar de verschillende EKP's gestuurd, waar dan weer een fijnere sortering wordt uitgevoerd. Zo krijgt Ekp Arnhem ook weer voorgesorteerde post van de 11 andere EKP's, om te verdelen over de Gelderse postkantoren.

Uit bovenstaande blijkt ook het belang van het vermelden van de postcode. Het ontbreken hiervan maakt automatische verwerking onmogelijk, met als gevolg vertraging in de sortering. D.m.v. stempels en etiketten maakt de PTT het publiek hier op attent. (afb 9 en 10).

Afb 9

Afb 10

In bovenstaande artikel ontbreekt nog de verwerking van pakketpost. Deze wordt ook via het EKP verdeeld, doch de verwerking hiervan laat geen filatelische sporen na, reden waarom ik dit verder onbesproken laat.

H. Geurts

Gebruikte literatuur:

Het expeditieknoppunt Arnhem (brochure PTT)

Postcode in Nederland (studiegroep postmechanisatie)

Postcode in Nederland (Philatelie 75 jr 1983)